

під час презентації. Таке «живе дійство» здатне суттєво вплинути як на настрій аудиторії, так і на рівень засвоєння теоретико-методичних і прикладних аспектів тематичного матеріалу курсу.

Звичайно, не втрачає свого значення і унаочнення результатів групової роботи шляхом підготовки і показу (точніше — захисту) електронної презентації, яка найчастіше виконується в програмі PowerPoint. Її навряд чи можна назвати характерною особливістю саме тренінгових занять — вона займає міцну позицію в процесі читання лекцій, захисту дипломних робіт тощо. Але такий, вже класичний, засіб візуалізації є найприйнятнішою формою для узагальнення результатів так званої «середньостатистичної» і за

similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetma

Підготовка засобів візуалізації потребує спільних зусиль усіх членів міні-групи. І тут тренеру необхідно постійно спрямовувати студентів у визначене метою тренінгу русло, збалансовувати їх прагнення до творчості з необхідністю охопити в умовах обмеженості часу всі питання, передбачені програмою тренінгового курсу.

Складним питанням є оцінка роботи групи. Як оцінити, хто кращий, якщо команди обрали різні засоби візуалізації? Запропонуйте студентам провести спільну оцінку за зрозумілою системою критеріїв. Прозорість і явна неупередженість отриманих таким чином оцінок стимулюватимуть учасників тренінгу до подальшого поглиблення знань з курсу.

Приходько Л. М., канд. екон. наук, доцент

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ: ТРЕНІНГ — «СЕРІОЗНА ГРА»

В динамічних конкурентних умовах особливо актуальними є питання адаптації людини до нових ситуацій, нових підходів вирішення професійних та управлінських завдань, прийняття якісних економічних і соціальних рішень, готовності аналізувати інформацію, визначати пріоритети. Все це підвищує зацікавленість у використанні ігрових інтерактивних технологій.

Сьогодні інтерактивні ігри все частіше використовуються на тренінгах професійного і організаційного розвитку, на навчальних семінарах, так як за їх допомогою можна змоделювати, розвинути і удосконалити практично всі особисті та професійні способи поведінки — комунікаційні навички, спостережливість,

аналітичні й творчі здібності. Інтерактивні ігри, які в спрощеному вигляді відображають реальні життєві та економічні ситуації, можуть використовуватись для навчання процесам прийняття рішень, рольовій поведінці, співробітництву, вирішенню конфліктів, статусним відносинам, лідерству тощо.

Основна відмінність традиційних методів навчання від інтерактивних ігор полягає в тому, що перші звертаються лише до інтелекту учасника, а інші зачіпають особистість цілком — думки, почуття, знання, інтереси і цілі. Спрощений характер інтерактивних ігрових ситуацій дозволяє учасникам краще, ніж у складному реальному світі пізнати та зрозуміти структуру та причинно-наслідкові взаємозв'язки того, що відбувається.

Ігри допомагають соціалізації і розвитку особистості учасників, дають можливість на практиці перевірити різні підходи, розвинути та інтегрувати різні переконання, навички і здібності. До того ж навчання таким способом супроводжується *«присвоєнням знань»*, а не лише отриманням фактів та інформації, яка може бути використана (а може й ні).

Переваги використання інтерактивних ігор:

- ◆ створення мотивації для навчання;
- ◆ створення зацікавленості до саморозвитку і розкриття людського потенціалу;
- ◆ тренування психологічних навичок (сприйняття, комунікація, прийняття рішень, допомога, співробітництво, відповідальність);
- ◆ поява нових уявлень та ціннісних орієнтацій, зміна життєвих установок;
- ◆ відпрацювання важливих проблем, що виникають у системі міжособистісних та професійних відносин та ін.

Однак, успішність ігрового тренінгу — це, перш за все, **серйозне ставлення** до нього, як з боку викладача, так і з боку слухачів (студентів). За інших умов, тобто, якщо зміщувати акцент суто на «гру», обидві сторони чекає розчарування — завдання не будуть реалізовані, а професійні та інші навички сформовані. Уникнення подібної ситуації — перш за все, завдання тренера.

Кожна гра, завдання, ситуація, тренінг мають бути спрямовані на досягнення навчальних чи організаційно й особистісно розвиваючих цілей, на *набуття знань, умінь та навичок професійного, управлінського, психологічного характеру, тобто на розвиток компетентності в тій чи тій сфері людських відносин*. Саме прагматичний характер ігрового навчання зумовлює інтерес дорослої аудиторії (зокрема, магістрів 5 курсу, що вже мають певний життєвий та професійний досвід). Більш того, особистісна

модель, яка формується в результаті участі в тренінгу, є динамічною, саморозвиваючою, викликає необхідність засвоювати не лише нові знання, але й прогресивні технології управління і навчання. Досягти результативності можливо за ефективною, активною взаємодією всіх учасників, поєднання теорії інтерактивних ігор з практичним досвідом їх проведення.

Література

1. *Панфилова А. П.* Игротехнический менеджмент. Интерактивные технологии для обучения и организационного развития персонала: Учебное пособие. — СПб.: ИВЭСЭП, Знание, 2003. — 536 с.
2. *Фопель К.* Технология ведения тренинга. Теория и практика: Пер. с нем. — М.: Генезис, 2003. — 272 с.

Саприкіна Н. В., старш. викл.,
кафедра політичної економії обліково-економічних факультетів

ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ ДИСКУСІЙНИХ СЕМІНАРІВ З ПОЛІТИЧНОЇ ЕКОНОМІЇ

Сучасні погляди на техніку викладання схиляються до того, що ефективне навчання вимагає від учня чи студента постійної взаємодії з новою інформацією у такий спосіб, який би покращував запам'ятовування та розуміння інформації. Одним із таких методів є дискусія, як метод групової роботи, який, на відміну від традиційного лекційного методу, так званого «chalk and talk», забезпечує глибоке опрацювання наявної інформації, аналіз різних точок зору з даної проблеми, тим самим сприяючи виробленню найбільш адекватного у кожній конкретній ситуації вирішення питання.

Дискусія сприяє формуванню більш визначених думок у студентів, ніж, наприклад, лекція, слухачі якої займають переважно нейтральну позицію по відношенню до змісту питання. Ці думки в ході дискусії, як правило, об'єднуються навколо найбільш крайніх точок зору. Взаємна критика, необхідність обґрунтовувати і відстоювати свою думку сприяють ретельнішому опрацюванню матеріалу і, відповідно, дискусійних питань, які виникають у процесі вивчення дисципліни. Тобто дискусія ґрунтується на ідеї групової взаємодії та ефективного і оперативного зворотного зв'язку. Крім того, очевидною перевагою дискусії є те, що вона здатна збільшувати кількість студентів як активних учасників семінару, що безумовно підвищує його ефективність.

Якщо лекція є найбільш простим, швидким і ефективним способом прямо донести до слухачів інформацію, факти, то дискусія